

LECTIO DIVINA

SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Jn 6, 51-59

Évközi 20. vasárnap („B” év)

Én vagyok a mennyből alászállott, élő kenyér

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent János könyvéből

Én vagyok a mennyből alászállott, élő kenyér

Abban az időben így beszélt Jézus a zsidók sokaságához: „Én vagyok a mennyből alászállott, élő kenyér. Aki ebből a kenyérből eszik, örökké élni fog. Az a kenyér, amelyet én adok, az én testem a világ is életéért.”

Vita támadt erre a zsidók között: „Hogyan adhatja ez testét eledelül nekünk?” Jézus így felelt nekik: „Bizony, bizony, mondom nektek: Ha nem eszitek az Emberfia testét, és nem isszátok az ő vérét, nem lesz élet bennetek. Aki eszi az én testemet, és issza az én véremet, annak örök élete van, és én feltámasztom őt az utolsó napon. Mert az én testem valóban étel, és az én vérem valóban ital. Aki eszi az én testemet, és issza az én véremet, az bennem marad, és én őbenne. Amint engem az élő Atya küldött, és én az Atya által élek, úgy az is, aki engem eszik, énáltalam él. Ez az égből alászállott kenyér! Nem az, amelyet atyáitok ettek és meghaltak! Aki ezt a kenyeret eszi, örökké él!”

Így tanított Jézus a kafarnaumi zsinagógában.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

51 ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγη ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω ἡ σὰρξ μου ἐστὶν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.

Én vagyok az élő kenyér amely a mennyből szállt alá. Ha valaki ebből a kenyérből eszik, örökké él. A kenyér pedig, amelyet én fogok adni, az én testem a világmindenség életéért.

52 Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα αὐτοῦ φαγεῖν;

Vitatkozásba kezdtek erre a zsidók egymás közt kérdezgetvén: »Hogyan adhatja nekünk a testét eledelül?«

53 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πῖντε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς.

Jézus azt felelte erre nekik: »Bizony, bizony mondom nektek: Ha nem eszitek az Emberfia testét, és nem isszátok a vérét, nem lesz élet bennetek.

54 ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ γὰρ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, és én fel fogom támasztani őt az utolsó napon.

55 ἡ γὰρ σὰρξ μου ἀληθῆς ἐστὶ βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῆς ἐστὶ πόσις.

Az én testem ugyanis igazi étel, és az én vérem igazi ital.

56 ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ.

Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, az bennem marad, és én őbenne.

57 καθὼς ἀπέστειλὲν με ὁ ζῶν πατήρ καὶ γὰρ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με κακεῖνος ζήσεται δι’ ἐμέ.

Amint engem elküldött az élő Atya, és én az Atya által élek, aki engem eszik, az is általam fog élni.

58 οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐξ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τούτον τὸν ἄρτον ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

Ez az a kenyér, amely a mennyből szállt alá. Nem olyan, mint amit az atyák ettek és meghaltak; aki ezt a kenyeret eszi, örökké élni fog.«

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

⁵¹ EGO SUM PANIS VIVUS, QUI DE CAELO DESCENDI. SI QUIS MANDUCAVERIT EX HOC PANE, VIVET IN AETERNUM; PANIS AUTEM, QUEM EGO DABO, CARO MEA EST PRO MUNDI VITA”.

⁵¹ **Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, amelyet adok, a testem a világ életéért.”**

⁵¹ Én vagyok az élő kenyér, amely a mennyből szállt alá. Ha valaki ebből a kenyérből eszik, örökké él. A kenyér pedig, amelyet majd én adok, az én testem a világ életéért.«

⁵¹ ***Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, melyet adni fogok, az én testem a világ életéért.”***

⁵¹ *Én vagyok amaz élő kenyér, a mely a mennyből szállott alá; ha valaki eszik e kenyérből, él örökké. És az a kenyér pedig, a melyet én adok, az én testem, a melyet én adok a világ életéért.*

⁵¹ Én vagyok az az életet adó kenyér, amelyik a mennyből szállt le. Ha valaki ebből a kenyérből eszik, élni fog örökké. Sőt a kenyér, amelyet majd én adok, az én testem a világ életéért.

⁵² LITIGABANT ERGO IUDAEI AD INVICEM DICENTES: “QUOMODO POTES HIC NOBIS CARNEM SUAM DARE AD MANDUCANDUM?”.

⁵² **Erre vita támadt a zsidók közt: „Hogy adhatja ez a testét eledelül?”**

⁵² Vitatkozni kezdtek erre a zsidók egymás közt, és ezt kérdezték: »Hogyan adhatja ez testét eledelül nekünk?«

⁵² ***Vita támadt erre a zsidók közt: „Hogyan adhatja ez testét eledelül nekünk?” – mondták.***

⁵² *Tusakodának azért a zsidók egymás között, mondván: Mimódon adhatja ez nekünk a testét, hogy azt együk?*

⁵² A zsidók erre vitatkozni kezdtek egymás közt, és ezt kérdezték: – Hogyan adhatja ez nekünk a testét eledelül?

⁵³ DIXIT ERGO EIS IESUS: “AMEN, AMEN DICO VOBIS: NISI MANDUCAVERITIS CARNEM FILII HOMINIS ET BIBERITIS EIUS SANGUINEM, NON HABETIS VITAM IN VOBISMETIPSIS.

⁵³ **Jézus ezt mondta rá: „Bizony, bizony, mondom nektek: Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok a vérét, nem lesz élet bennetek.**

⁵³ Jézus azt felelte nekik: »Bizony, bizony mondom nektek: Ha nem eszitek az Emberfia testét, és nem isszátok az ő vérét, nem lesz élet tibennetek.

⁵³ **Jézus megerősítette: „Bizony, bizony mondom nektek: ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok az ő vérét, nem lesz élet bennetek.**

⁵³ *Monda azért nekik Jézus: Bizony, bizony mondom nektek: Ha nem eszitek az ember Fiának testét és nem isszátok az ő vérét, nincs élet bennetek.*

⁵³ Jézus így szólt hozzájuk: – Bizony, bizony, mondom nektek, ha nem eszitek az Emberfia testét, és nem isszátok a vérét, akkor az élet nincs bennetek.

⁵⁴ QUI MANDUCAT MEAM CARNEM ET BIBIT MEUM SANGUINEM, HABET VITAM AETERNAM; ET EGO RESUSCITABO EUM IN NOVISSIMO DIE.

⁵⁴ **De aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, s feltámasztom az utolsó napon.**

⁵⁴ Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, és én feltámasztom őt az utolsó napon.

⁵⁴ **Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon.**

⁵⁴ *A ki eszi az én testemet és issza az én véretem, örök élete van annak, és én feltámasztom azt az utolsó napon.*

⁵⁴ Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, és én feltámasztom őt az utolsó napon.

⁵⁵ CARO ENIM MEA VERUS EST CIBUS, ET SANGUIS MEUS VERUS EST POTUS.

⁵⁵ **A testem ugyanis valóságos étel, s a vérem valóságos ital.**

⁵⁵ Mert az én testem valóságos étel, és az én vérem valóságos ital.

⁵⁵ **Az én testem az valóban étel s az én vérem valóban ital.**

⁵⁵ *Mert az én testem bizony étel és az én vérem bizony ital.*

⁵⁵ Ugyanis az én testem valóban étel, és az én vérem valóban ital.

⁵⁶ QUI MANDUCAT MEAM CARNEM ET BIBIT MEUM SANGUINEM, IN ME MANET, ET EGO IN ILLO.

⁵⁶ **Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, az bennem marad, én meg benne.**

⁵⁶ Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, az bennem marad, és én őbenne.

⁵⁶ ***Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad, és én őbenne.***

⁵⁶ *A ki eszi az én testemet és issza az én véretem, az én bennem lakozik és én is abban.*

⁵⁶ Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, az bennem marad, és én őbenne.

⁵⁷ SICUT MISIT ME VIVENS PATER, ET EGO VIVO PROPTER PATREM; ET, QUI MANDUCAT ME, ET IPSE VIVET PROPTER ME.

⁵⁷ **Engem az élő Atya küldött, s általa élek. Így az is élni fog általam, aki engem eszik.**

⁵⁷ Amint engem küldött az élő Atya, és én az Atya által élek, úgy aki engem eszik, az is általam él.

⁵⁷ ***Amint engem küldött az élő Atya és én az Atya által élek, úgy aki engem eszik, én általam él.***

⁵⁷ *A miként elküldött engem amaz élő Atya, és én az Atya által élek: akként az is, a ki engem eszik, él én általam.*

⁵⁷ Ahogyan engem az élő Atya küldött, és én az Atya által élek, úgy az is, aki engem eszik, élni fog általam.

⁵⁸ HIC EST PANIS, QUI DE CAELO DESCENDIT, NON SICUT MANDUCAVERUNT PATRES ET MORTUI SUNT; QUI MANDUCAT HUNC PANEM, VIVET IN AETERNUM”.

⁵⁸ **Ez a mennyből alászállott kenyér nem olyan, mint az, amelyet atyáitok ettek és meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, az örökké él.”**

⁵⁸ Ez az a kenyér, amely a mennyből szállt alá. Nem olyan, mint amit az atyák ettek és meghaltak; aki ezt a kenyeret eszi, örökké élni fog.«

⁵⁸ ***Itt a mennyből alászállott kenyér, ez nem olyan, mint a (manna), melyet atyáitok ettek és mégis meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, örökké él.”***

⁵⁸ *Ez az a kenyér, amely a mennyből szállt alá; nem úgy, a mint a ti atyáitok evék a manna-t és meghalának: a ki ezt a kenyeret eszi, él örökké.*

⁵⁸ Ez az a kenyér, amely a mennyből szállt le. Ez nem olyan, mint amelyet az atyák ettek, és meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, élni fog örökké.

1.3. BEHATÁROLÁS

János evangéliumának hatodik fejezete az élet kenyérének (vö. Jn 35.48.51) és az örök életnek az összefüggéséről szól. A fejezet a csodás kenyérszaporítással indul, melyet a hallgatóság láthatóan nem ért („Nem azért kerestek, mert csodajeleket láttatok, hanem mert ettetek a kenyérből és jóllaktatok” – Jn 6,26), bár Jézus többféleképpen is körbejárja a témát. Jézus beszédében új szakasz nyílik, amikor elkezdki kifejteni az élő kenyér

megszemélyesítését (Jn 6.51), hozzátéve, hogy ő a „mennyből alászállott” élő kenyér. A szakasz lezárása egyúttal Jézus beszédének összefoglaló zárata is kommentár formájában: „Ezeket mondta, amikor Kafarnaumban, a zsinagógában tanított” (Jn 6,59)

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Szakaszunkban Jézus pontosítja, kibővíti a központi témát, élő kenyér mivoltát és ennek összefüggését az örök étellel, a feltámadással. Elmondja másképp korábbi állításait, hogy hallgatóságával – az utolsó vacsorán történeteket szóban megelőlegezve – megértesse: teste és vére valóságos étel és ital, az örök élte záloga.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

κόσμος (kószmosz): világ(mindenség) (Jn 6,51)

A szó eredete a rendre, részekből összerakott rendszer rendjére vezethető vissza. A Biblián kívüli forrásokban ez olykor az emberek (és istenek) közti rendet, máskor általában a rendet, esetleg a díszítést, vagy az emberek által lakott Földet takarja. Szövegösszefüggésünkben talán a világmindenség fogalma áll a legközelebb a szó jelentéséhez.

ἀληθής (áléthész): igazi, valódi, tényleges (Jn 6,55)

A főnév (ἀλήθεια) eredeti jelentéséből (nem-titkolt, felfedett valóság) adódóan a jelző Jézus teste étel, illetve vére ital mivoltának valóságosságára utal. Azt jelenti, nem látszat szerinti, hanem valóságos, az Isten valóságának szintjén igazi, eredeti. Evangéliumi szakaszunkban ez áll szemben a csak a testet tápláló mannával.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok János evangéliumán belül

Jn 3,13 Senki sem ment föl a mennybe, csak aki alászállt a mennyből: az Emberfia (aki a mennyben van).

Jn 4,10-11 Jézus ezt felelte neki: „Ha ismernéd Isten ajándékát, s azt, aki azt mondja neked: Adj innom, inkább te kértél volna tőle, s ő élő vizet adott volna neked.” „Uram – mondta erre az asszony –, hiszen vödröd sincs, a kút pedig mély. Honnan vehetnél hát élő vizet?

Jn 6,33.42 Mert az az Isten kenyere, aki alászáll a mennyből és életet ad a világnak.” (...) Így érveltek: „Nem Jézus ez, Józsefnek a fia, akinek ismerjük apját, anyját? Hogyan mondhatja hát, hogy a mennyből szálltam alá?”

Jn 7,38 aki hisz bennem: belsejéből, az Írás szava szerint, élő víz folyói fakadnak.”

Jn 8,51 Bizony, bizony, mondom nektek: aki megtartja tanításomat, az nem ízleli meg a halált örökre.”

Jn 11,25-26 Jézus így folytatta: „Én vagyok a feltámadás és az élet. Aki hisz bennem, még ha meghal is, élni fog. Az, aki úgy él, hogy hisz bennem, nem hal meg örökre. Hiszed ezt?”

Szinoptikus párhuzamok

Mt 20,28 Az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon másoknak és odaadja az életét váltságul sokakért.”

Mt 26,26-28 Vacsora közben Jézus kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte s odanyújtotta tanítványainak, ezekkel a szavakkal: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem!” Aztán fogta a kelyhet, hálát adott, és ezekkel a szavakkal nyújtotta nekik: „Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, a szövetségé, amelyet sokakért kiontanak a bűnök bocsánatára.

Lk 4,31 Jézus lement Kafarnaumba, Galilea egyik városába, és szombatot tanította őket.

Lk 22,19 Most a kenyeret vette kezébe, hálát adott, megtörte és odanyújtotta nekik ezekkel a szavakkal: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt tegyétek az én emlékezetemre.”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Kiv 16,4 De az Úr így szólt Mózeshez: „Nézd, én kenyeret hullatok nektek az égből. A nép menjen ki, és gyűjtsön magának egy napra valót belőle. Így akarom próbára tenni, hogy parancsom szerint jár-e el.

Zsolt 40,9 hogy teljesítsem akaratod. Parancsod, Istenem, örömmel tölti el szívemet.

Zsolt 72,16 Gabona árassa el a földet a hegyek csúcsáig, gyümölcs teremjen bőségben, mint a Libanonon, legyen virág is annyi, mint a gyom a földön!

Jer 10,10 Az Úr azonban az igaz Isten, ő az élő Isten, az örök Király. Haragjától megrendül a föld, a népek nem tudják elviselni, ha felindul.

Tit 2,14 aki önmagát adta értünk, hogy minden gonoszságtól megváltson, megtisztítson, és jótettekben buzgolkodó, választott népévé tegyen.

1Pt 2,4 Őhöz járultatok, az élő kőhöz, amelyet – bár az emberek elvetettek – Isten kiválasztott és megbecsült,

1Jn 4,9 Isten szeretete abban nyilvánul meg bennünk, hogy Isten elküldte a világba egyszülött Fiát, hogy általa éljünk.

1Jn 5,12 Aki magáénak mondhatja a Fiút, annak van élete, aki nem mondhatja magáénak az Isten Fiát, annak nincs élete.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Teophylactus: ... vegyük észre, hogy a kenyér, amit a misztériumban [ti. szentségben] magunkhoz veszünk nemcsak képmása Krisztus testének, hanem ez Krisztus igazi teste. Hiszen nem azt mondta: „A kenyér, amelyet adok neked, az én testem képmása”, hanem „az én testem”. Ezt a kenyeret a Szentlélek misztikus áldása és benne lakozása – amit szavakkal nem lehet kifejezni - Krisztus testévé változtatja. De miért nem látunk húst? Ha meglátnánk a húst, nagy rémület fogna el bennünket, ahogy magunkhoz vesszük. Ezért gyengeségeinknek, szokásunknak megfelelően jelenik meg előttünk a lelki táplálék. A

testét adta azonban a világ életéért, hiszen a halált halállal győzte le. A "világ életéért" alatt a feltámadást is értem, mert az Úr halála az egész emberi faj általános feltámadását szolgálta. De talán a "világ élete" azt az életet is jelenti, amely a megszentelődésben, a megdicsőülésben és a Lélek által valósul meg. Noha nem mindenki kapja meg a megszentelődésben és a Lélekben való életet, az Úr mégis önmagát adta a világért; és minthogy a világban van őmaga, az egész világ megszentelődött.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

1402. Egy ősi imádságában így magasztalja az Egyház az Eucharisztia misztériumát: „Ó, szentséges lakoma, Krisztust vesszük rajta. Felidézzük szenvedésének emlékét, lelkünket kegyelem tölti el, és a jövődő dicsőség záloga nekünk adatik.” Ha az Eucharisztia az Úr húsvétjának emlékezete, ha az oltár áldozatából részesülőket „a mennyei áldás és kegyelem teljessége” tölti el, akkor az Eucharisztia a mennyei dicsőség elővételezése is.

1403. Az utolsó vacsorán maga az Úr irányította tanítványai figyelmét a húsvétnak az Isten országában történő beteljesedésére: „Mondom nektek: mostantól nem iszom a szőlő terméséből addig, amíg majd az újat nem iszom veletek Atyám országában” (Mt 26,29). Valahányszor az Egyház az Eucharisziát ünnepli, emlékezik erre az ígéretre, és tekintetét arra irányítja, „aki eljön” (Jel 1,4). Imádságában hívja az Ő eljövételét: „Marana tha!” (1Kor 16,22), „Jöjj el, Uram Jézus!” (Jel 22,20). „Jöjjön el a te kegyelmed, és múljék el e világ!”

1404. Az Egyház tudja, hogy Eucharisziájában az Úr már most eljön és benne közöttünk van. Mégis, ez a jelenlét elfátyolozott. Ezért ünnepeljük mi az Eucharisziát úgy, hogy „reménykedve várjuk Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövételét”, és kérjük, hogy „országodban majd reményünk szerint (mindannyian) dicsőségében örökre részesüljünk, amikor letörölsz szemünkről minden könnyet, és színről színre látunk téged, Istenünk. Hasonlók leszünk hozzád mindörökre, és vég nélkül dicsőítünk téged, Krisztus, a mi Urunk által”.

1405. E nagy reménységnek, tudniillik az új égnek és az új földnek – melyekben igazságosság lakik– nincs biztosabb záloga, sem nyilvánvalóbb pecsétje, mint az Eucharisztia. Valójában valahányszor e misztériumot ünnepeljük, „megváltásunk műve valósul meg”, és mi „egy kenyeret (...) (törünk meg), mely a halhatatlanság orvossága, ellenméreg, hogy meg ne haljunk, hanem mindig éljünk Jézus Krisztusban”.

2828. „Add meg nekünk”: milyen szép a gyermekek bizalma, akik mindent Atyjuktól várnak: aki „fölkelti napját jókra is, gonoszokra is, esőt ad igazaknak is, bűnösöknek is” (Mt 5,45), és minden élőnek „eledelt ad a maga idejében” (Zsolt 104,27). Jézus ezt a kérést tanítja nekünk: ez valójában dicsőíti a mi Atyánkat, mert elismeri, hogy Ő mennyire jó minden jóság fölött.

2829. Az „add meg nekünk” a Szövetség kifejezése is: mi az Övé vagyunk és Ő a miénk, értünk van. De a „nekünk” Istent az összes ember Atyjának is elismeri, és mindenkiért kérjük Őt, szolidárisan szükségleteikkel és fájdalmaikkal.

2830. „Kenyerünket”. Lehetetlen, hogy az Atya, aki nekünk életet ad, ne adná az élethez szükséges eledelt és minden „megfelelő” anyagi és lelki jót hozzá! A Hegyi Beszédben Jézus ezt a gyermeki bizalmat sürgeti, mely együttműködik a mi Atyánk gondviselésével. Egyáltalán nem tesz tétlenné, hanem azt akarja, hogy megszabaduljunk minden szorongó nyugtalanságtól és aggodalmaskodástól. Isten fiainak gyermeki ráhagyatkozása ilyen:

„Az Isten országát és igazságát keresőknek azt ígéri, hogy minden megadatik nekik hozzá: mivel ugyanis Istené minden, semmije nem hiányzik annak, aki Istent magáénak mondja, ha ő maga nem hiányzik Istennek.”

2831. De azok jelenléte, akik a kenyér hiánya miatt éheznek, e kérés más mélységét nyitja meg. Az éhség drámája a világban az igazságban imádkozó keresztényeket arra hívja, hogy hatékony felelősséget vállaljanak testvéreikért, mind egyéni eljárásukban, mind az emberi családdal való szolidaritásban. Az Úr imádságának e kérése nem választható el sem a szegény Lázárról, sem az utolsó ítéletről szóló példabeszédektől.

2832. Mint kovász a tésztában, úgy kell áthatnia az Ország újdonságának Krisztus Lelkével a földet. Ennek abban kell megnyilvánulnia, hogy az igazságosság érvényesül a személyes és társadalmi, gazdasági és nemzetközi kapcsolatokban, nem feledve, hogy igazságos struktúra lehetetlen olyan emberek nélkül, akik igazak akarnak lenni.

2833. A „mi” kenyerünkről van szó: az „egy”-ről „sokaknak”. A boldogságok szegénysége a megosztás erénye: arra szólít föl, hogy az anyagi és lelki javakat adjuk tovább és osszuk meg, nem kényszerből, hanem szeretetből, hogy egyesek bősége segítsen mások ínségén.

2834. „Imádkozzál és dolgozzál!” „Úgy imádkozzatok, mintha az egész Istentől függene, és úgy dolgozzatok, mintha az egész töletek függene.” Munkánk végeztével az eledel a mi Atyánk ajándéka marad; jó dolog Tőle kérni és hálát adni Neki érte. Ez az asztali áldás értelme a keresztény családban.

2835. Ez a kérés és a vele járó felelősség egy másik éhségre is érvényes, amitől elpusztulnak az emberek: „Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, mely Isten ajkáról származik” (Mt 4,4), azaz az Ő Igéjével és az Ő Lelkével. A keresztényeknek minden erővel azon kell lenniük, hogy „a szegényeknek hirdessék az evangéliumot”. Ugyanis vannak, akik éhséget éheznek a földön, „nem kenyérre éheznek, nem a vízre szomjaznak, hanem az Úr igéjét akarják hallani” (Ám 8,11). Emiatt e negyedik kérés sajátosan keresztény értelme az élet Kenyerére vonatkozik: Isten igéjére, melyet a hitben kell fogadnunk, és Krisztus Testére, melyet az Eucharishtiában veszünk magunkhoz.

2836. A „ma” a bizalom kifejezése is. Az Úr tanítja ezt; a mi vakmerőségünk ezt nem találhatta ki. Mivel elsősorban az Ő igéjéről és az Ő Fiának Testéről van szó, ez a „ma” nemcsak a mi halandó időnké: Isten „mai napja”:

„Ha naponta veszed, számodra naponta »ma« van. Ha a ma számodra Krisztus, akkor számodra naponta föltámad. Hogyan? »Az én Fiam vagy te, én ma szültelek téged« (Zsolt 2,7). Tehát akkor van »ma«, amikor Krisztus föltámad.”

2837. „Mindennapi”. Az Újszövetség a görög „epioúszion” (‘mindennapi’) szót másutt nem használja. Kronológiai értelemben pedagógiai célzatú megismétlése a „ma” szónak, hogy megerősítsen a „kivétel nélküli” bizalomban. Minőségi értelemben azt jelenti, ami az

élethez szükséges, tágabban a fönmaradáshoz elegendő javakat. Szó szerint (epioúszion = lényeg fölötti) közvetlenül az élet kenyerét, Krisztus Testét és „a halhatatlanság orvosságát” jelenti, mely nélkül nincs bennünk élet. Végül ha az előző szóval összekapcsoljuk, nyilvánvaló a mennyei értelem: a „nap”, melyről itt szó van, az Úr napja, az Ország lakomájának napja, melyet az Eucharishtiában, az eljövendő ország kóstolójában elővételezünk. Emiatt kell az eucharisztikus liturgiát „minden nap” ünnepelni.

„Az Eucharisztia tehát mindennapi kenyerünk (...). Az erő ugyanis, amit jelent, az egység, hogy az Ő testébe beépítve, tagjaivá válva az legyünk, amit magunkhoz veszünk. (...) És hogy az Egyházban naponta olvasmányokat hallgattok, az mindennapi kenyér; az is, hogy himnuszokat hallgattok és mondotok, mindennapi kenyér. Ezek ugyanis szükségesek zarándokutunkhoz.”

A mennyei Atya buzdít bennünket, hogy mint mennyei gyermekek kérjük a mennyei Kenyeret. Krisztus „a kenyér, akit elvetettek a szűzben, megkelt a testben, megdagasztottak a szenvedésben, megsütöttek a sír kemencéjében, föltálatják a templomokban, leteszik az oltárookra, és Ő maga szolgálja föl a híveknek naponta mint mennyei eledelt”.

1336. Az Eucharisztia első bejelentése megosztotta a tanítványokat, miként a szenvedés bejelentése megbotránkoztatta őket: „Kemény beszéd ez! Ki hallgathatja?” (Jn 6,60). Az Eucharisztia és a kereszt a botrány sziklája. Egy és ugyanarról a misztériumról van szó, és mindig megoszlásra adnak alkalmat: „Ti is el akartok menni?” (Jn 6,67): az Úr e kérdése végig hangzik a századokon mint szeretetének meghívása annak fölfedezésére, hogy egyedül Ő az, akinél „az örök élet igéi” vannak (Jn 6,68); és a hitben elfogadni Eucharishtiájának ajándékát azt jelenti, hogy Őt magát fogadjuk be.

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

XVI. BENEDEK PÁPA SACRAMENTUM CARITATIS KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

7. Az eucharisztikus hit legfontosabb tartalma magának Istennek a misztériuma, a szentháromságos szeretet. Jézusnak Nikodémussal folytatott beszélgetésében találunk egy idevonatkozó megvilágosító kijelentést: „Isten úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen. Mert Isten nem azért küldte Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözüljön általa a világ” (Jn 3,16-17). E szavak megmutatják Isten ajándékának legmélyebb gyökerét. Jézus az Eucharishtiában nem „valamit” ad, hanem önmagát adja; a tulajdon testét ajánlja föl és a tulajdon vérént ontja. Így ajándékozza saját létének teljességét, kinyilatkoztatva ennek a szeretetnek ősforrását. Ő az örök Fiú, akit az Atya odaadott értünk. Az evangéliumban azt is halljuk, hogy Jézus, miután az öt kenyér és két hal megszaportásával jóllakatta a sokaságot, azoknak, akik egészen a kafarnaumi zsinagógáig követték őt, mondja: „Az én Atyám adja nektek az igazi kenyeret az égből; Isten kenyere az, aki leszállott az égből és életet ad a világnak” (Jn 6,32-33), és a végén önmagát, a saját testét és vérént azonosítja ezzel a kenyérral: „Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik,

örökké él. A kenyér, amelyet adok, a testem a világ életéért” (Jn 6,51). Jézus így az élet kenyerének nyilatkoztatja ki magát, akit az örök Atya ajándékoz az embereknek.

70. Az Úr Jézus, aki az igazság és a szeretet eledele lett számunkra, amikor életének ajándékáról beszél, biztosít bennünket, hogy „aki ezt a kenyeret eszi, örökké élni fog” (Jn 6,51). De ez az „örök élet” már ebben az időben elkezdődik azzal az átváltoztatással, amelyet az eucharisztikus ajándék indít el bennünk: „aki engem eszik, általam fog élni” (Jn 6,57). Jézus e szavai megértetik velünk, hogy a „hitt” és „ünnepelet” misztériumban olyan dinamizmus lakik, mely az Eucharisziát új élet forrásává teszi bennünk és alakítja a keresztény létet. Amikor ugyanis magunkhoz vesszük Jézus Krisztus testét és véré, egyre felnöttebb és tudatosabb módon válunk az isteni élet részeseivé. Itt is érvényes, amit Szent Ágoston a Vallomásaiban az örök Logoszról, az élet eledeléről mond: kiemelve ennek az eledelnek a különlegességét, a szent doktor úgy véli, hogy hallja: „Én a nagyok eledele vagyok: növekedj és egyél engem. És nem én fogok hasonlóná válni hozzád, mint a tested eledele, hanem te válsz hasonlóná hozzám.” Ugyanis nem az eucharisztikus eledel alakul át bennünk, hanem titokzatos módon mi alakulunk hasonlóná Őhöz. Krisztus úgy táplál, hogy egyesít önmagával; „önmagába von be minket”.

Az eucharisztikus ünneplés itt teljes erejében mutatkozik meg, mint az egyházi lét forrása és csúcsa, amennyiben egyidejűleg fejezi ki a logiké latreia, az új és végleges kultusz létrejöttét és beteljesedését. Szent Pálnak a rómaiakhoz szóló szavai ebből a szempontból a legösszefoglalóbb megfogalmazása annak, hogy az Eucharisztia hogyan formálja át egész életünket Isten előtt kedves lelki kultusszá: „Testvérek, Isten irgalmára kérlek benneteket: Adjátok testeteket élő, szent, Istennek tetsző áldozatul. Ez legyen szellemi hódolatotok” (Róm 12,1). Ebben a buzdításban fölmerül egy új kultusz képe, a személynek az egész Egyházzal közösségben történő teljes följajánlása. Az Apostol testünk följajánlását sürgető szava hangsúlyozza egy, a testtől egyáltalán nem független kultusz emberi konkrétságát. A szent Hippói Püspök is emlékeztet ezzel kapcsolatban arra, hogy „ez a keresztények áldozata: sokan vannak, s ugyanakkor egy testet alkotnak Krisztusban. Az Egyház e misztériumot az oltár szentségével ünnepli, melyet a hívők jól ismernek, s amely világosan mutatja, hogy amit följajánl, abban önmagát ajánlja föl.” A katolikus tanítás ugyanis állítja, hogy az Eucharisztia mint Krisztus áldozata az Egyház és ezért a hívők áldozata is. Az áldozat (latinul sacrificium, ami annyit jelent, mint „szentté tett”) sürgetése itt az egzisztenciális sűrűséget jelenti, amely benne foglaltatik emberi valóságunk Krisztus által megvalósított átformálásában (vö. Fil 3,12).

88. „A kenyér, amelyet én adok, az én testem a világ életéért” (Jn 6,51). Az Úr e szavakkal föltárja minden emberért odaadott élete ajándékának igazi jelentését. E szavak megmutatják a mély együttérzést is, melyet Ő minden személy iránt tanúsít. Az evangéliumok ugyanis sokszor beszélnek Jézus emberek, különösen a szenvedők és a bűnösök iránti érzelmeiről (vö. Mt 20,34; Mk 6,34; Lk 19,41). Mély emberi érzelmekkel fejezi ki Isten minden emberre irányuló üdvözítő szándékát, hogy igazán élni tudjanak. Minden szentmise szentségileg aktualizálja az ajándékot, melyet Jézus a saját életéből formált meg a keresztén értünk és az egész világért. Ugyanakkor az Eucharisziában Jézus annak tesz minket tanúivá, hogy Isten együtt érez minden testvérrel és nővérrel. Így születik meg az eucharisztikus misztérium körül a szeretetszolgálat a felebarát felé, amely

„abban áll, hogy azokat az embertársaimat is, akiket első látásra nem szívlelhetek, vagy egyáltalán nem is ismerem, Isten kedvéért szeretem. Ez csak az Istennel való bensőséges találkozás által lehetséges, amiből akaratközösség születik és behatol az érzelmekbe. Ekkor tanulom meg, hogy azt a másikat ne csak a szememmel és érzelmeimmel nézzem, hanem Jézus Krisztus szempontjából lássam.” Ily módon azokban, akikhez közeledem, föl ismerem a testvéreket, akikért az Úr életét adta, mert „mindvégig” (Jn 13,1) szerette őket. Következésképpen amikor közösségeink ünneplik az Eucharisztia, egyre inkább tudatosítaniuk kell, hogy Krisztus áldozata mindenkiért van, ezért az Eucharisztia minden Őbenne hívót arra készíti, hogy „megtört kenyér” legyen mások számára, és legyen elkötelezett egy igazságosabb és testvériesebb világ mellett. A kenyerek és halak megszorítására gondolva föl kell ismernünk, hogy Krisztus ma is buzdítja tanítványait: „ti adjatok nekik enni” (Mt 14,16). Valóban, mindegyikünk hivatása, hogy Jézussal együtt megtört kenyér legyünk a világ életéért.

XVI. BENEDEK PÁPA SACRAMENTUM CARITATIS KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

54. Amit általában mondunk a Szó és a Szentségek kapcsolatáról, az még mélyebben érvényes, amikor az Eucharisztia ünnepléséről beszélünk. A Szó és az Eucharisztia bensőséges egysége a szentírási tanúságtételben gyökerezik (vö. Jn 6; Lk 24.), ami mellett tanúskodnak az egyházatyák, s amit újra megerősített a II. Vatikáni Zsinat. Ezzel kapcsolatban először Jézus nagy beszédére gondolunk, melyet a kafarnaumi zsinagógában az élet kenyéréről mondott el (vö. Jn 6,22-69), s melynek háttérében Mózes és Jézus alakja áll: Mózes, aki szemtől szemben beszélt Istennel (vö. Kiv 33,11), és Jézus, aki kinyilatkoztatta Istent (Jn 1,18). A kenyérről szóló beszéd ugyanis hivatkozik Isten ajándákára, melyet Mózes nyert népe számára a mannával a pusztában, ami valójában a Tóra volt, Isten éltető Szava (vö. Zsolt 119; Péld 9,5). Jézus a maga személyében beteljesíti ezt az ősi előképet: „Isten kenyere az, aki alászáll az égből, és életet ad a világnak (...), én vagyok az Élet Kenyere (Jn 6,33-35). „Itt a törvény személlyé vált. A Jézussal való találkozásban, mondhatjuk, magával az élő Istennel táplálkozunk, valóban az »égi kenyeret« esszük.” A kafarnaumi beszé-ben János prológusa elmélyül: ha ott Isten Logosza testté lett, itt ez a test a világ életéért adott kenyérré válik (Jn 6,51), utalva arra az ajándékra, amellyé Jézus válik a kereszt misztériumában, s ezt megerősíti kijelentése a véréről, melyet italul adott (vö. Jn 6,53)-így az Eucharisztia misztériumában mutatkozik meg, hogy milyen az igazi manna, az igazi égi kenyér, Isten testté lett Logosza, aki önmagát adta értünk a húsvéti misztériumban.

Lukács elbeszélése az Emmauszi tanítványokról további reflexiót tesz lehetővé a Szó hallgatása és a kenyértörés kapcsolatáról (vö. Lk 24,13-35). Jézus a szombat utáni napon találkozott velük. Meghallgatta, amit csalódásukról elmondtak, és útitársul szegődve „elmagyarázta nekik az egész Szentírásban azt, ami róla szólt” (24,27). A két tanítvány ennek hatására más módon kezdi látni az írásokat ezzel a zarándokkal együtt, aki váratlanul oly érdeklődőnek mutatkozott az életük iránt. Ami azokban a napokban történt, most már nem kudarcnak, hanem beteljesedésnek és új kezdetnek látszik. Mindazonáltal ezek a szavak még nem elegendők a két tanítványnak. Lukács elmondja, hogy a szemük csak akkor nyílt meg és csak akkor ismerték föl Jézust, amikor kezébe vette a kenyeret, elmondta az áldást, megtörte és odaadta nekik, de addig „a szemük fogva volt, hogy ne

ismerjék fel őt” (24,16). Jézus jelenléte előbb a szavakkal, majd a kenyértörés gesztusával tette lehetővé a tanítványok számára, hogy felismerjék őt. Ők pedig új formában érezhetik azt, amit előzőleg vele együtt éltek át: „Nemde lángolt a szívünk, miközben szólt hozzánk az úton és magyarázta az írásokat?” (24,32.)

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ

Az Úr az én fényem (589)

https://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/210/intr/775/az-ur-az-en-fenyem-dominus-illuminatio-mea

Légy kegyelmes, Uram (610)

https://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/210/intr/775/az-ur-az-en-fenyem-dominus-illuminatio-mea

GITÁROS ÉNEKEK

Sillye Jenő: Tied vagyunk

<https://www.youtube.com/watch?v=q6mM7eLhgMM>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰ

Reményik Sándor: Mindennapi kenyér

Amit én álmodom
Nem fényűzés, nem fűszer, csemege,
Amit én álmodom:
Egy nép szájában betevő falat.
Kenyér vagyok, mindennapi kenyér,
Lelki kenyér az éhező szíveknek,
Asztaláldás mindenki asztalán.

Kenyér vagyok, mindennapi kenyér,
Nem cifraság a szűrön,
Nem sujtás a magyarkán,
Nem hívságos ünnepi lobogó,
Kenyér vagyok, mindennapi kenyér,
Nem pompázom, de szükséges vagyok.

Kenyér vagyok, mindennapi kenyér,
Ha tollat fogok: kenyeret szelek.
Kellek, tudom. Kellek nap-nap után,
Kellek, tudom. De nem vagyok hiú,

Lehet magára hiú a kenyér?
Csak boldog lehet, hogy megérte ezt.
Kellek: ezt megérteni egyszerű,
És – nincs tovább.

Az álmom néha kemény, keserű,
Kérges, barna, mint sokszor a kenyér,
De benne van az újakezdés magja,
De benne van a harchoz új erő, –
De benne van az élet.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Vajon megértettem volna-e a zsidók helyében, akik Jézus születés szerinti hazájának zsinagógájában kérdőre vonták, hogyan érti azt, hogy saját testét adja ételül?
- Felmérem-e annak jelentőségét, hogy Jézus testében és vérében Atyjának életét örökíti rám, és ennek megfelelő tisztelettel és hódolattal veszem-e magamhoz?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Istenünk, minden jó tőled származik. Add meg, kérünk, hogy sugallatodat követve helyesen gondolkodjunk, és irányításoddal a jót meg is valósítsuk. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Én vagyok a mennyből alászállott, élő kenyér (Jn 6, 51-59)

(Forrás: Pixabay)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- az Atya végtelen szeretetében örök életéből való részesedésre hívott meg;
- Jézus személyesen nekem is örök életet adó kenyeret adott, amiből az Egyház szolgálata által napi szinten is részesedhetek.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- szemléljem az Atya szeretetének kiáradását Jézus megváltó tevékenysége által, az Ő testének és vérének titkában;
- minden alkalmat megragadjak, hogy magamhoz vegyem az örök élet ételét és italát.

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Évközi 20. vasárnap („B” év)

Borítófotó © Pixabay

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Teophylactus gondolatait a Catena Aurea német nyelvű kiadvány alapján Hegyi László fordította

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Reményik Sándor: Mindennapi kenyér – https://szepi.hu/irodalom/vers/tvers/tv_138.html

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a *lectio divina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2024

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu

Verziószám: 1.04